

OBSAH

Predhovor	
To čo uplynulo sa nikdy nevráti... Slavomír Michálek	11
ÚVOD I. + I.	13
Človek zraje jako víno ... K „7x10“ jubileu Jana Peška Václav Vondrášek	15
Je to dobrý chlap ... Stano Sikora sedemdesiatročný Vladimír Segeš	19
PROLÓG	25
Formovanie slovenskej identity so štátom v kontexte významných výročí Peter Weiss	27
I. ČASŤ	55
Nacionalizmus, národy a národnostné menšiny v stredoeurópskom priestore na prelome storočí Dušan Kováč	57
Neoslavistická epizóda v profesionálnom živote Bohdana Pavlu Bohumila Ferenčuhová	73
Anton Štefánek a jeho memorandum Spoločnosti národov z roku 1922 Zuzana Poláčková – Natália Krajčovičová	89
Ivan Dérer, aktívny agitátor sociálnych demokratov v medzivojnovom období Linda Osyková	111
Pittsburská dohoda a jej druhý život: nástroj politického zápasu v medzivojnovom Slovensku Matej Hanula	131
Slovenský autonomizmus a Tomáš G. Masaryk Jan Rychlík	147
Fenomén násillia v ideológii a praxi Národnej obce fašistickej Jakub Drábik	167
II. ČASŤ	185
Vyslanectvo ČSR vo Washingtone od rozbitia republiky do uznania exilovej londýnskej vlády (1939 – 1942) Slavomír Michálek	187
Kultúra a osveta v kompetencii Ministerstva školstva a národnej osvety 1938 – 1944 Lubica Kázmerová	203
Postoje Ladislava Mňačka v období druhej svetovej vojny Jozef Leikert	217
Rudolf Kubiš, zabudnutá osobnosť slovenského bankovníctva Ľudovít Hallon	231
Emigranti, alebo vyhnanci? (Vysťahovalecké akcie židov zo Slovenska po vzniku autonómneho Slovenska) Katarína Mešková Hradská	253
Medzi deportáciami a povstaním: postavenie židovského obyvateľstva na Slovensku v rokoch 1943 – 1944 Ján Hlavinka – Martina Fiamová	269
Arizačný proces a jeho vplyv na slovenskú spoločnosť Ivan Kamenec	283

CONTENTS

III. ČASŤ	301
Slováci na konferencii OSN v San Franciscu v roku 1945 Slavomír Michálek	303
Poľnohospodárska produkcia a zaistenie výživy na Slovensku v tretej republike Miroslav Sabol	321
Andrej Maťašík – politik a kňaz (paradoxy slovenskej povojnovej politiky) Štefan Šutaj	339
IV. ČASŤ	367
„Balónová aféra“ v réžii komunistického Československa z roku 1956 a jej medzinárodné súvislosti Dušan Segeš	369
Spolupráca v zdravotníctve medzi ČSR a socialistickými krajinami Ázi v rokoch 1956 – 1957 očami ministra Plojhara Anna Falisová	391
Zn.: Teplý kútik o Vianociach. Bratislavský <i>Večerník</i> na ceste od budovateľov k čitateľom Marína Zavacká	407
Slovenská akadémia vied a vývoj vzťahov v slovenskej vedeckej obci v 50. a 60. rokoch 20. storočia Adam Hudek	431
Ivan Lалуha – jeden z generácie 1968 Vlasta Jaksicsová	445
Katolíci a národná kultúra počas normalizácie (najnovšie výskumné perspektívy) Agáta Šústová Drelová	469
Gorbačovov efekt? Ako chápali Miroslav Kusý a Václav Havel perestrojku a glasnosť Josette Baer	483
Komparácia ústavných identít Poľska a Maďarska po roku 1989 Juraj Marušiak	505
Adam Michnik a hľadanie historickej pravdy Norbert Kmeť	525
EPILÓG	539
Zánik česko-slovenskej federácie a základné tendencie vývoja Slovenska po roku 1993 Miroslav Londák – Elena Londáková	541
Výberová bibliografia Doc. PhDr. Jana Peška, DrSc. Alžbeta Sedliaková	567
Výberová bibliografia PhDr. Stanislava Sikoru, CSc. Alžbeta Sedliaková	583
Archívne pramene a výber použitej literatúry	591
Menný register	611
Summary	619
Autori	631

CONTENTS

Preface	
What once has passed, never comes back... Slavomír Michálek	11
INTRODUCTION I. + I.	13
People Age like Good Wine ... On the "7x10th" Birthday of Jan Pešek Václav Vondrášek	15
He's a Good Man ... Stano Sikora as a Seventy-Year-Old Vladimír Segeš	19
PROLOGUE	25
Shaping of the Identification of Slovaks with the State in the Context of Important Anniversaries Peter Weiss	27
PART I	55
Nationalism, Nations and Ethnic Minorities in Central Europe at the Turn of the Century Dušan Kováč	57
The Neoslavlic Episode in the Professional Life of Bohdan Pavlů Bohumila Ferenčuhová	73
Anton Štefánek and His Memorandum to the League of Nations of 1922 Zuzana Poláčková – Natália Krajčovičová	89
Ivan Dérer – An Active Social Democratic Agitator of the Interwar Period Linda Osyková	111
The Pittsburgh Agreement and Its Second Life: A Tool for the Political Battle in the Interwar Slovakia Matej Hanula	131
Slovak Autonomism and Tomáš G. Masaryk Jan Rychlík	147
The Phenomenon of Violence in the Ideology and Practice of the National Fascist Community Jakub Drábik	167
PART II	185
The Czechoslovak Embassy in Washington from the Breakup of the Republic to the Acknowledgement of the Government-in-Exile in London (1939 – 1942) Slavomír Michálek	187
Culture and Enlightenment under the Ministry of Education and National Enlightenment 1938 – 1944 Ľubica Kázmerová	203
Attitudes of Ladislav Mňačko during World War II Jozef Leikert	217
Rudolf Kubiš, a Forgotten Personality of the Slovak Banking System Ľudovít Hallon	231
Emigrants or Exiles? (The Active Emigration of Jews from Slovakia after the Establishment of the Autonomous Slovakia) Katarína Mešková Hradská	253
Between Deportations and the Uprising: The Position of the Jewish Population in Slovakia from 1943 to 1944 Ján Hlavinka – Martina Fiamová	269
The Process of Aryanisation and Its Impact on Slovak Society Ivan Kamenec	283

PART III	301
Slovaks at the UN Conference of 1945 in San Francisco Slavomír Michálek	303
Agricultural Production and the Provision of Nutrition in Slovakia in the Third Republic Miroslav Sabol	321
Andrej Maťašík – Politician and Priest (Paradoxes of Slovak Post-War Politics) Štefan Šutaj	339
PART IV	367
“The Balloon Affair” Misused by Communist Czechoslovakia in 1956 and Its International Contexts Dušan Segeš	369
Healthcare Cooperation between the CSR and the Socialist Countries of Asia between 1956 and 1957 through the Eyes of Minister Plojhar Anna Falisová	391
RE: A Cushy Place at Christmas. Bratislava’s <i>Večerník</i> and Its Journey from the Builders of Socialism to the Readers Marína Zavacká	407
The Slovak Academy of Sciences and the Development of Relationships in the Slovak Scientific Community through the 1950s and 1960s Adam Hudek	431
Ivan Laluha – One of the Generation of 1968 Vlasta Jaksicsová	445
Catholics and National Culture during Normalisation (Current Research Perspectives) Agáta Šústová Drelová	469
The Gorbachev Effect? How Miroslav Kusý and Václav Havel Viewed Perestroika and Glasnost Josette Baer	483
A Comparison of the Constitutional Identities of Poland and Hungary after 1989 Juraj Marušiak	505
Adam Michnik and the Search for Historical Truth Norbert Kmeť	525
EPILOGUE	539
The Dissolution of the Czecho-Slovak Federation and Fundamental Trends in the Development of Slovakia after 1993 Miroslav Londák – Elena Londáková	541
Selected Bibliography of Doc. PhDr. Jan Pešek, DrSc. Alžbeta Sedliaková	567
Selected Bibliography of PhDr. Stanislav Sikora, CSc. Alžbeta Sedliaková	583
Archive Sources and Selection of Used Literature	591
Index	611
Summary	619
About the Authors	631